

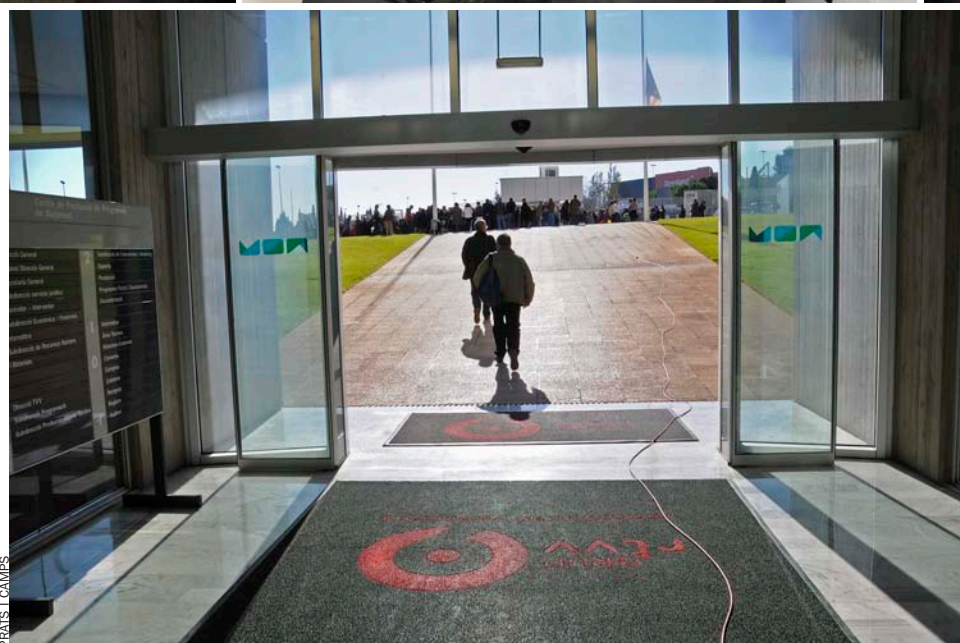
PRATS I CAMPS

PRATS I CAMPS

Divendres dia 29 de novembre del 2013. 12.19 hores. Després d'una llarga i dramàtica nit de resistència al tancament per part dels treballadors, en una revolta d'última hora que generà rius de tinta i opinions enfrontades, un tècnic escortat per membres del Cos Nacional de Policia entra a la sala de màquines de Canal 9 i desconnecta el senyal. De la imatge a la pantalla de Genar Martí —un dels reporters estrella de la casa— narrant els fets, passem al negre més absolut. La nit anterior havia estat tallada l'emissió de Ràdio 9. Amb algun episodi rocambolesc previ com el del tècnic Paco *Telefunken*, que es va negar a tallar el senyal, es complia l'amenaça del Consell d'Alberto Fabra de prescindir a la valenta d'un servei públic que anava a complir 25 anys.

El detonant és una sentència del Tribunal Superior de Justícia (TSJ) valenciana, coneguda el dia 5 de novembre, que anul·la l'Expedient de Regulació d'Ocupació (ERO) amb el qual es pretenia acomiadar 1.295 dels 1.695 treballadors del planter de RTVV. La resta, havien estat absorbits pel nou ens Radiotelevisió Valenciana SAU i la nova marca Nou, un projecte redimensionat i dirigit per l'advocada Rosa Vidal. El tribunal considerava que s'havia atemptat contra els drets fonamentals dels treballadors i contra les llibertats públiques. El desastrós procés de gestació de l'ERO feia previsible aquest desenllaç. Gestionat per Garrigues Abogados, basant-se en un informe de la consultora Price Waterhouse Cooper, els 1.000 acomiadats previstos inicialment es convertiren en 1.295 per pressions de la mateixa RTVV, per ajustar-se a la disponibilitat econòmica de l'ens. Els criteris, a més, foren

PRATS I CAMPS

clarament polítics i no de sostenibilitat del servei: treballadors amb oposició aprovada foren acomiadats mentre que altres individus que havien arribat a l'empresa per la via digital conservaren el treball. Cosa que el TSJ qualificava com a criteris "ambigus, subjectius i genèrics". Els telèfons bullien. Perquè les capes i capes de persones afegides durant els governs d'Eduardo Zaplana i Francisco Camps feien impossible salvar a tots els adeptes. En l'endemig, Rosa Vidal decideix recuperar 186 tècnics per garantir la solvència de les emissions. Garrigues adverteix que això multiplica el perill que l'ERO siga declarat nul. Tot just el que va passar.

El matí que es coneix la sentència, els afectats celebren la decisió judicial com una gran victòria. Pocs treballadors creien que Fabra, com s'havia rumorejat els dies precedents, prendria la taxativa de-

cisió de tancar-ho tot en comptes d'obrir un nou procés de regulació més rigorós. La decisió es fa pública en una nota de premsa emesa la mateixa vesprada del 5 de novembre. Al País Valencià la notícia cau com una bomba i genera una sensació d'absoluta incredulitat. Però la frustració per veure tombat l'ERO i el suport obtingut pel president a Madrid, per part del seu partit i d'alguns mitjans estatals, especialment del diari *El Mundo*, acaba de decidir Fabra. Una de les versions dels fets més esteses és que una conversa entre el líder del PP valencià i l'aleshores director de la capçalera madrilenya, Pedro J. Ramírez, fou definitiva.

Fabra justifica la decisió en el fet que el Consell necessita els diners per a necessitats més bàsiques com l'educació i la sanitat. I culpa els sindicats d'haver arribat a aquella situació. Però el ben cert és que sobre la taula del president

A l'esquerra, diverses imatges de les llargues hores del tancament de Canal 9, el 29 de novembre del 2013: una connexió en directe des dels exteriors del centre de Burjassot, els moments finals, en els corredors que donaven al centre de control o el plató principal atapeït de treballadors i convidats a l'últim programa. Baix, a l'esquerra, l'eixida de matí després del tancament. A la dreta, un acte de recollida de signatures en favor d'una radiotelevisió pública i en valencià. L'escriptor Joan Francesc Mira es dirigeix als assistents.

hi havia des del 25 de novembre, pocs dies abans de l'apagada, una proposta del comitè d'empresa per fer un ERO "no traumàtic" que afectaria el 43% del planter fins a deixar-lo en 919 treballadors, amb uns costos salarials que passaven dels 65,5 milions d'euros als 37,2 milions. La proposta al·legava que amb 676 persones la programació de Nou Televisió i Nou Ràdio era inviable. El PP contestà dient que el temps del diàleg s'havia acabat. La nova radiotelevisió també tanca. Els antics col·laboradors en la casa del règim, afectats pel foc amic, declaren la guerra al PP.

L'apagada té la conseqüència més immediata per a la ciutadania del final del servei, un fet que provoca nombroses mobilitzacions de caire transversal on es manifesten colze a colze els votants del PP empenyats perquè no podien veure ja sèries emblemàtiques com la

blanquíssima *L'Alqueria Blanca* i els sectors socials a l'esquerra que havien estat marginats durant els llargs anys d'omissions i manipulacions. Hi ha frustració i indignació en l'ambient, malgrat la degradació a què havia arribat l'ens, amb un deute de 1.200 milions d'euros a canvi d'oprobri, manipulació, descrèdit i audiències irrisòries: un 4% abans de l'anunci del tancament. Una audiència triplicada durant les setmanes que durà la revolta dels treballadors retransmesa en directe i permesa per Vidal.

Havia caigut un símbol de l'autogovern, un instrument impagable, en bones mans, de projecció i promoció de la llengua, la cultura i les tradicions. L'oposició parlamentària, PSPV-PSOE, Compromís i Esquerra Unida, promet, en el que sembla el primer gran acord del futur tripartit –Podem encara no havia fet la seua irrupció llampant– que Canal 9 tor-

narà amb el canvi de govern. En el fragor de la batalla el secretari dels socialistes valencians, Ximo Puig, s'avança fins i tot a posar data: el 9 d'Octubre del 2015, uns mesos després de les eleccions. Una promesa agosarada.

Fet i fet, la decisió de Fabra hipoteca la recuperació d'aquest servei públic perquè són dues les liquidacions pendents, la de l'antiga mercantil i la nova, en un procés d'enorme complexitat atès el volum de l'empresa, el seu patrimoni immòbil i documental (hi ha desenes de milers d'hores encara per digitalitzar) i la complexitat del procés laboral resultant, amb demandes col·lectives creuades amb centenars de demandes individuals que recorren contra l'acomiadament o conceptes com indemnitzacions mal calculades. A més del manteniment de l'RTVV tancada, que costa uns 60.000 euros al mes, l'operació de liquidació té uns costos laborals i financers extraordinaris. I també hi ha el doble deute. En el cas de l'antiga RTVV SAU, la Generalitat absorbia els 1.000 milions per poder liquidar-la, una operació que les entitats financeres creditors no autoritzen. Així, l'ens públic RTVV continua tenint un deute de 800 milions a llarg termini que en complica la liquidació. Altrament, el nou ens, la mercantil Radiotelevisió Valenciana SAU, hauria de liquidar tots els seus actius, drets d'emissió i material tècnic, per no esmentar l'edifici, ubicat a Burjassot. Aquesta nova empresa també deixa un deute de 174 milions fruit de la readmissió de tots els treballadors afectats per l'ERO. Un galimaties. Assumit el disbarat, deixà d'estar de moda apuntar terminis concrets per reobrir l'ens o habilitar un servei alternatiu. L'única realitat concreta per a l'any vinent és que en els Pressupostos de la Generalitat hi ha una partida de 90,4 milions d'euros per liquidar aquelles empreses i mantenir el patrimoni. Un disbarat.

Un gir fabrià. A les portes del primer aniversari del tancament d'RTVV era lògic que el tema es revifara. Però ho ha fet de manera bastant inesperada. Abans de l'estiu, diversos col·lectius cívics, polítics i sindicals, a més de molts dels ex-treballadors de l'ens, posen en marxa una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) que invoca de manera genèrica el dret del poble valencià a tenir uns mitjans de comunicació públics en llengua pròpia.

La ILP obté 90.000 signatures en pocs mesos amb una composició política i social transversal

Malgrat disposar d'un pressupost ajustat, d'entre 2.000 i 3.000 euros, pocs mitjans humans i materials i un desmobilitzador període estival per davant, els promotors aconseguixen vora 90.000 signatures. En una entrevista amb EL TEMPS a principis d'octubre, el portaveu de la comissió promotora, Manel Castañeda, advertia de la composició transversal –ideològicament parlant– de les signatures i feia una reflexió premonitòria: “El PP té una bona oportunitat de rectificar. Si jo fóra assessor, els diria que anunciaren la posada en marxa d'uns mitjans audiovisuals nous, deixant de banda el que ha passat”.

L'acollida per part del grup popular de les Corts Valencianes de la ILP fou de quant blanc. En una reunió amb la comissió promotora, el síndic del PP, Jorge Bellver, es comprometé a facilitar la tramitació però, alhora, deixà clar que el seu grup hi votaria en contra. No era poca cosa. Les tres ILP precedents ni tan sols foren tramitades. I fins i tot, els promotors tindran l'oportunitat de defensar la proposta en seu parlamentària, segurament en la comissió de peticions. Sembla que abans del nou any.

El passat 13 de novembre la situació féu un gir inesperat: després de la sessió de control al Parlament, Fabra, en declaracions als periodistes pels corredors, va anunciar la seua disposició a parlar d'una nova radiotelevisió “si es donen les condicions econòmiques adequades”. En el PP valencià l'anunci caigué com unes natges en un pastís de boda. La possible recuperació del servei públic no s'havia discutit en el Consell i, menys encara, en els òrgans de decisió de la formació. La mateixa mesura que havia dividit el partit, es replantejava ara sense consultar ningú. I amb la penosa situació financera de la Generalitat sense resoldre. Les mateixes estretors, a grans trets, que un any enrere. Fonts de presidència filtraren poc després a la premsa que el president estava pensant en la propera legislatura,

no en aquesta. El dia 14 de novembre el Consell emet un informe favorable a la tramitació de la ILP a les Corts, però del contingut no es dedueix que haja existit un gran canvi de posició. “Tot i compartir bona part dels arguments que es recullen en la iniciativa i en l'exposició de motius del text articulat, no és possible exigir més impostos als ciutadans i ciutadanes de la Comunitat Valenciana amb els quals poder finançar una nova televisió pública”, diu el text.

L'actitud dels promotors de la ILP davant d'aquest escenari ha estat de prudència. D'una banda temen que, finalment, el PP hi acabe votant en contra o, en el pitjor dels casos, esmene el contingut de la ILP per desvirtuar-la. Toni Gisbert, coordinador d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV), una de les entitats promotores, considera que fins ara “s'ha aconseguit el doble èxit del suport social a la iniciativa, en unes condicions adverses i, d'una altra banda, que per primera vegada el Consell en mans del PP accepte tramitar una ILP”. Respecte del canvi d'actitud de Fabra, Gisbert diu que “revela el grau de descoordinació i improvisació del govern valencià, la demostració que no hi ha un pla. Al principi l'actitud del PP davant la ILP era d'hostilitat, però el fet que molts votants populars l'hagen signada els demostra que s'han equivocat i que tenen un autèntic problema”. “Però si hi ha voluntat de reobrir un nou servei de ràdio i televisió, que Fabra reba la comissió promotora, que s'encete un diàleg per resoldre un problema que ell mateix ha creat”.

Un problema amb enormes implicacions jurídiques i laborals. “Quan plantejarem la ILP érem conscients de l'escenari de la liquidació, però el que volíem era plantejar el dret dels valencians a tenir una radiotelevisió pública en valencià. Com satisfer aquell dret? Això no ho diu la ILP. El que és evident és que el procés de liquidació, que a més és doble, per digerir tot allò, seran necessaris dos o tres anys. Però amb capacitat de negociació es poden aconseguir moltes coses”, argumenta l'advocat Antoni Montiel, que ha assessorat la comissió promotora. “No pots tancar una SL i obrir de seguida una activitat semblant perquè els treballadors acomiadats podrien plantejar la incorporació per continuïtat d'activitat. Necessites almenys tres anys de carèn-

EFE

Dalt, el president de la Generalitat, Alberto Fabra, el dia que comparegué per explicar el tancament de la RTVV. Baix, Alfonso Rus, president de la Diputació de València, en la presentació als mitjans del plec de condicions del servei televisiu de la corporació provincial.

ABUJALIA

cia. Però es podria muntar una empresa mixta pública i privada. O un règim cooperatiu d'emissores preexistents. O, simplement, desactivar el risc amb un procés de negociació. Hi ha fórmules, però impliquen una actitud molt sensible i molt integradora”, insisteix Montiel. En tot cas, es manifesta “optimista”. “En la ILP es recomana fer una comissió d'experts per trobar una fórmula. Hauria de ser un projecte participatiu, una construcció de país”, afegeix. En tot cas, amb canvi de govern o no, amb pinzell negociador fi o sense, l'expert descarta que el 9 d'Octubre de 2015 se celebri recuperant la radiotelevisió pública.

La “tele de Rus”. A hores d'ara, mentre no se celebren eleccions, la pilota està a la teulada de Fabra. I és pertinent preguntar-se pels motius del canvi de posició. A més d'insondables motivacions personals, hi ha algunes raons possibles. D'una banda, desactivar un tema incòmode de cara a les eleccions. Tot i que la indignació social es focalitza en

unes altres qüestions menys espúries, la societat va prenent consciència del que suposa la pèrdua de RTVV. Una decisió tan sols elogiada des de Madrid: cap comunitat autònoma no ha prescindit en aquest temps de la seua televisió. El greuge comparatiu és, una vegada més, difícil de suportar. Amb tot, hi ha un altre factor intern que ho explica, la intenció del díscol president de la Diputació de València, Alfonso Rus, d'habilitar un servei televisiu per omplir el buit deixat per Canal 9. “Els alcaldes m'ho demanen”, sentencià Rus. No devien ser els mateixos alcaldes populars que el març d'aquest any liquidaven el consorci per impulsar un projecte de Televisió Digital Terrestre (TDT) en la demarcació de Torrent. Amb tot, també és cert que Rus mai no ha ocultat la seua incomoditat amb el tancament de RTVV i que té un innegable olfacte per detectar els corrents de fons de la seua òrbita ideològica.

Comptat i debatut, l'anunci de Fabra no altera en absolut els plans de Rus. Dimarts passat, presentava en una multitudinària roda de premsa el plec de condicions tècniques per la contractació del “servei de comunicació audiovisual televisiva de la Diputació Provincial de València”. Una graella de 13 hores diàries, de dilluns a diumenge, sense publicitat, amb un percentatge mínim d'ús del valencià del 90%, espais de notícies i connexions locals per parlar de festes, tradicions, gastronomia, esports, bandes de música, informació meteorològica –una de les obsessions del dirigent popular– i sèries televisives “relacionades amb la temàtica valenciana”. Amb un pressupost de licitació de vora 3 milions d'euros, el plec estableix que el prestador del servei “ha de ser concessionari d'una llicència de comunicació audiovisual de cobertura autonòmica” atès que la legislació actual no contempla l'àmbit provincial d'aquest tipus de serveis. Una condició que restringeix les possibles opcions: Televisión Popular del Mediterráneo, emissora propietat de la Conferència Episcopal, l'única televisió d'àmbit autonòmic en actiu, i Las Provincias TV, llicència vinculada al diari conservador homònim, molt propera al PP però inactiva actualment. En realitat, sols hi haurà un aspirant: fonts de Televisión Popular asseguraren amb tota rotunditat a EL TEMPS que aquesta empresa no optarà al concurs. Mentrestant, Las Provincias

PRATS I CAMPS

La recuperació del senyal de TV3 fou motiu també d'una ILP que, en aquest cas, va ser rebutjada pel Congrés dels Diputats.

ha arrendat la seua llicència a Beovisión SA, una empresa del grup Mecomlys de l'empresari Àngel Raga, propietari dels estudis Galaxia i soci de Canal 7 Televalencia. L'operació d'arrendament fou aprovada pel consell fa unes setmanes, quan Rus començà a airejar el seu projecte. I en la roda de premsa, avançà que la seua programació televisiva entraria en funcionament l'1 de gener.

Dos més dos solen fer quatre. Com deixà caure pels corredors el portaveu socialista en la Diputació, José Manuel Orengo, camp lliure per sospitar que "si es vol començar a emetre aquell dia, podria ser que l'empresa adjudicatària ja estiguera comprant equipament i fent la selecció de personal per poder començar". Des de Televisión Popular s'assegura que els gestors d'aquesta emissora no estava al corrent dels plans de Rus, la qual cosa ha generat un important mal-estar. El PSPV-PSOE ja ha anunciat que portarà aquest tema a la Fiscalia. "Si em pregunten si hi ha connivència, dic que no", va dir Rus de manera eixuta en la roda de premsa.

Al marge que el concurs haja estat pactat o no, Antoni Montiel veu el projecte "molt feble jurídicament". "Hi ha un problema competencial. Tenim una legislació de règim local molt temerosa a l'hora d'envair el sector privat, l'administració no pot intervenir en el mercat sense més. La Diputació hauria d'haver acreditat la necessitat d'un servei que no és bàsic a través d'un expedient que

no ha fet". Montiel no creu que s'haja incorregut en un frau de llei, però està segur que en un contenciós administratiu contra el projecte de Rus "eixirien moltes febleses".

Altrament, diverses fonts del sector audiovisual consultades per EL TEMPS posen en dubte que, amb aquell pressupost i un planter de 30 persones, que és el que hi ha previst, siga viable una programació diària de 13 hores.

ACPV descarta que es pugui veure TV3 al País Valencià mentre no hi haja un canvi de govern

TV3: de moment, tampoc. Per completar el panorama, aquest mateix mes, el Tribunal Suprem donava la raó a la Fundació Ramon Muntaner, propietària d'alguns dels repetidors de TV3 i vinculada a ACPV, en el seu contenciós amb la Generalitat Valenciana. L'alt tribunal anul·lava la multa de 100.000 euros imposada per l'administració autònoma per haver facilitat les emissions de la radiotelevisió catalana al País Valencià. La raó és que la Generalitat no tenia competències per fer-ho. Llavors, augmentà la pressió social per habilitar de

nou les emissions de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), la qual cosa no tindria gran complexitat tècnica. A hores d'ara, tanmateix, el problema és el govern central: el mes de gener passat el Ministeri d'Indústria sancionava ACPV amb un milió d'euros per les emissions de Catalunya Ràdio. Després d'una sèrie d'al·legacions, la multa es rebaixà fins als 45.000 euros. S'ha de fer efectiva el proper mes de desembre, la qual cosa ha obligat a l'entitat a fer un Verkami per poder fer front a la multa i compensar així la seua manca de liquiditat. A l'hora de tancar aquesta informació, hi havia recaptats 30.230 euros dels 50.000 requerits.

Com explica el coordinador d'ACPV Toni Gisbert, "des de fa un any sabem que la sentència del Suprem aniria en aquella direcció. I el PP també. Llavors, la Generalitat s'avançà i començà les gestions perquè el govern espanyol actuara. És aleshores quan es presenta l'expedient per Catalunya Ràdio. I és una multa que hem de pagar sí o sí perquè si no Hisenda ens embargarà els comptes corrents, no podem rebre cap tipus de subvenció i la nostra entitat entrarà en col·lapse". "Va ser un toc d'atenció. Per tant, no estem treballant amb hipòtesis, sinó amb fets", apunta Gisbert en allusió al fet que una recuperació de l'emissió de TV3 a través de la xarxa de repetidors de l'associació s'exposaria a un nou procés sancionador. "Si hi haguera un acord entre el govern valencià i el català, l'Estat no podria entrar. Però mentre hi haja l'actual govern a la Generalitat valenciana, això no és possible", afegí. Amb un executiu com el de Fabra, que continua emprant la munició simbòlica i l'anticatalanisme com a dubtosa eina electoral, no ho sembla.

"Davant d'això què fem? Tornar a demanar diners? La desobediència estaria bé, però pertany a una pantalla anterior. No ens podem arriscar a l'ofegament econòmic perquè l'amenaça de noves multes és real", argumenta Gisbert en contestació a les veus que reclamen una actitud més combativa.

Comptat i debatut, en el curt termini no hi haurà emissions públiques en català. L'apagada al País Valencià continuarà de manera indefinida. Com en l'era del blanc i negre.

Xavier Aliaga